

ΣΠΟΥΔΗ ΣΤΗ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ Q

Ενότητα 8: Κατά Μάρκον: Προτεραιότητα και Πηγές

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη
Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Κατά Μάρκον: Προτεραιότητα και Πηγές

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ:
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ
ΠΗΓΕΣ

Εισαγωγικά

- Είναι η λύση της προτεραιότητας του Μκ έναντι των άλλων συνοπτικών μια ικανοποιητική λύση;
- Τα ιδιαίτερα στοιχεία του είναι δικές του προσθήκες στα Μτ και Λκ ή απλά τα παρέλειψαν εκείνοι όταν τον αντέγραφαν;
- Ποιες είναι οι πηγές του Μκ;
- Ποια τα στάδια της σύνταξης;
- Παπίας (Ευσεβίου, *Εκκλ. Ιστορία* 3.39.15-16): ο Μκ ήταν ερμηνευτής του Πέτρου – κατέγραψε όσα θυμόταν χωρίς ακριβή σειρά.

Οι διάφορες θεωρίες

- Η λογοτεχνική εξάρτηση μεταξύ των τριών συνοπτικών – ένδειξη ότι κάποιος έγραψε πρώτος κι οι άλλοι τον αντέγραψαν.
 - Κοινό λεξιλόγιο.
 - Ίδιος χαρακτηρισμός προσώπων.
 - Ίδια σειρά στην αφήγηση (βλ. π.χ. Μ4 14,3-12 / Μκ 6,17-29).
- Οι διαφορετικές εκδοχές:
 - Η θεωρία των δύο πηγών .
 - Μτ -> Λκ -> Μκ (Griesbach).
 - Μκ -> Μτ -> Λκ (Farrer).
 - Μτ -> Μκ Μκ+Μτ -> Λκ (Butler).
 - Πρωτευαγγέλιο: πηγή και των τριών (Lindsey).

Προτεραιότητα του Μκ (1)

- Είναι ευκολότερο να εξηγηθεί η επέκταση του υλικού του Μκ από τους άλλους δύο συνοπτικούς -> αλλιώς: γιατί ο Μκ να αφήσει εκτός σημαντικό υλικό των άλλων δύο; (π.χ. επί του Όρους, το κήρυγμα του Βαπτιστή).
- Είναι ευκολότερο να εξηγηθεί η οργάνωση του υλικού του Μκ από τους Μτ / Λκ από το αντίστροφο.
 - Έως το Μτ 14,1 οργάνωση του υλικού σε τριάδες.
 - Από το Μτ 14,1 ακολουθεί την οργάνωση του Μκ 6,14 εξ.
- Μκ και Λκ αφαιρούν «δύσκολες» περικοπές του Μκ: π.χ. 4,26-29· 3,20-21· 15,25· 7,2-4).

Προτεραιότητα του Μκ (2)

- Οι παρεμβάσεις του Μτ δημιουργούν προβλήματα στη ροή της αφήγησης: π.χ. Μκ 10.17-18 / Μτ 19,17 (βλ. επίσης Μτ 14,5.9· 27,15-18).
- Οι διπλές αφηγήσεις = ο Μτ κι ο Λκ έχουν δύο μορφές του ίδιου χωρίου -> οι Μτ και Λκ συνδυάζουν δύο διαφορετικές πηγές: Μκ και Q , π.χ. Μκ 8,34/Μτ 16,24/9,23 και Μτ 10,38/Λκ 14,27 ή Μκ 10,11-12/Μτ 19,9 και Μτ 5,32/Λκ 16,18.
- Το βελτιωμένο ύφος και λεξιλόγιο των Μτ και Λκ.
- Οι χριστολογικές τάσεις των τριών ευαγγελίων. Ο Μτ βελτιώνει το κείμενο του Μκ .

Οι μικρότερες συμφωνίες

- Οι περιπτώσεις όπου Μτ και Λκ εγκαταλείπουν τον Μκ και συμφωνούν μεταξύ τους χωρίς να ακολουθούν την Q.
 - Μτ 3,13-17 / Μκ 1, 9-11 / Λκ 3,21-22 (σχιζομένους (Μκ) / ήνεώχθησαν (Μτ /Λκ)).
 - Μκ 4,11 / Μτ 13,11 / Λκ 8,10.
 - Μκ 16,65 / Μτ 26,68/ Λκ 22,64.
- Η συντακτική παρέμβαση των Μτ και Λκ;
- Μια προφορική πηγή;
- Διαφορετική εκδοχή του Μκ; (Πρωτο-Μάρκος, Δευτερο-Μάρκος) – όμως συνήθως τα διορθωμένα κείμενα επιβιώνουν!

Πρωτο-Μάρκος (Koester); (1)

- Η αρχική μορφή του Μκ έχει ως πηγή προφορικές παραδόσεις (ιστορία Πάθους, ιστορίες θαυμάτων, συλλογή παραβολών κ.ά.) – δεν περιείχε το 6,45-8,26 (το παραλείπει κι ο Λκ) – χρησιμοποιείται από Λκ.
- Προστίθεται το 6,45-8,26.
- Αποτελεί τη βάση του λεγόμενου «Μυστικού κατά Μάρκον» (αρχ. 2^{ου} αι. – Αλεξάνδρεια) – επηρεάζει το κείμενο του Μκ μετά την αντιγραφή του από τους Μτ και Λκ (π.χ. Μκ 4,11· 7,32-36· 8,22-26).
- Τρεις νέες προσθήκες: α) ένα θαύμα ανάστασης μετά το 10,34, β) η περιγραφή της φυγής του νεαρού άνδρα Μκ 14,51-42 και γ) ένα σύντομο κείμενο μετά το 10,46^α : ο Ιησούς στην Ιεριχώ αρνείται να δεχτεί την αδελφή του νεαρού και τη μητέρα του καθώς και την Σαλώμη.

Πρωτο-Μάρκος (Koester); (2)

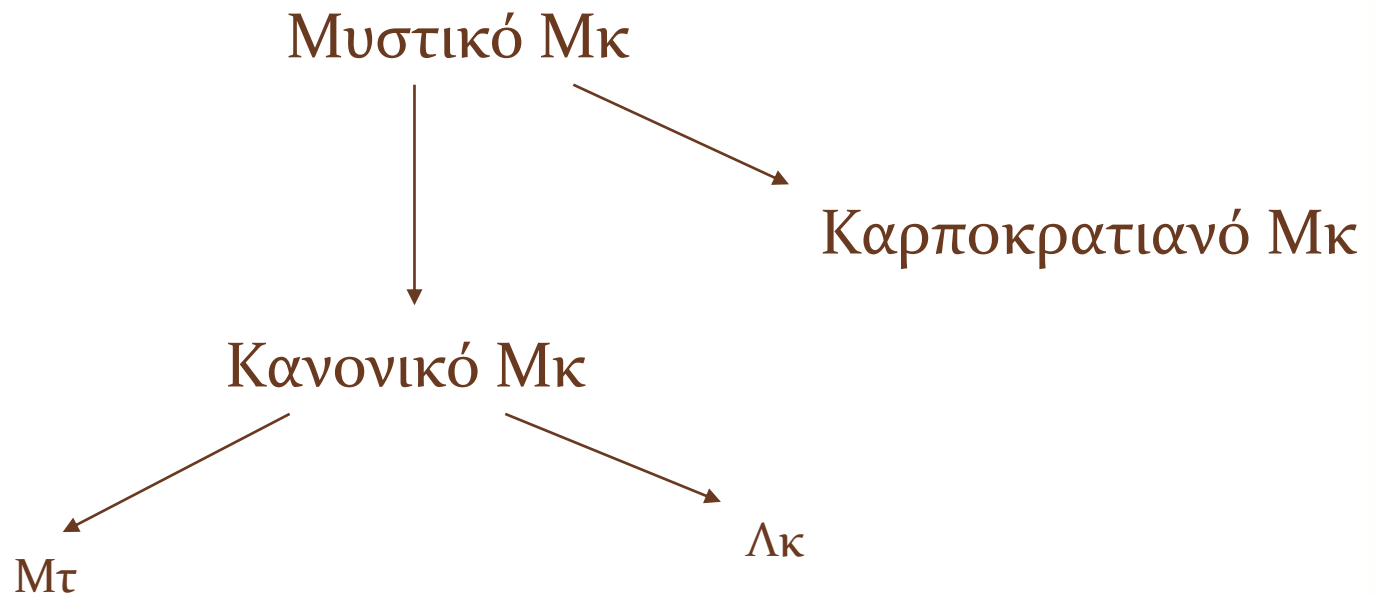
- Αφαιρούνται από τον Μκ οι προσθήκες εκτός από 14,51-52 (μ. 2^{ου} αι.).
- Μπορεί να εξηγήσει τις μικρές διαφορές και το 14,51-52.
- Δεν εξηγεί το πρόβλημα που δημιουργεί η διατήρηση του 14,51-52.
- Η απουσία του Μκ 6,45-8,26 ίσως στην προσπάθεια του Λκ να αποφύγει επαναλήψεις – κεντρικό μέρος στην αφήγηση του Μκ.
- Το πρόβλημα του μυστικού κατά Μάρκον.

Πρωτο-Μάρκος (Koester); (3)

[παραδόσεις πριν τον Μκ]

Πρωτο-Μάρκος (Crossan);

Μάρκος και Q

- Σημεία σύγκλισης Mk και Q: π.χ. Mk 4,30-32 / Mt 13,31-32/ Λκ 13,18-19.
- Γνωρίζει ο Mk την Q; (Lambrecht / Catchpole).
 - Γιατί δεν συμπεριλαμβάνει σημαντικά κείμενα π.χ. Κυριακή προσευχή;
 - Γιατί τα λόγια από την Q που χρησιμοποιεί είναι σε περισσότερο ακατέργαστη μορφή; (Mk 4,25 / Mt 25,29 / Λκ 19,26).
- Γνωρίζει ο Mk λόγια που συμπεριλήφθηκαν και στην Q και σε διαφορετική μορφή από εκείνην;

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τσαλαμπούνη Αικατερίνη. «Σπουδή στη Συνοπτική Παράδοση και στην Q. Κατά Μάρκον: Προτεραιότητα και Πηγές». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS361/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Φίλιππος Γερμάνης
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό Εξάμηνο 2014-2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

